בְּתוֹךְ הַנַּחַל

סְעוּדַת "נְעִילַת הַחַג"
חַג הַשָּׁבוּעוֹת – ה'תשע"ח

דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים נְעִירִים וּמְחַזְּקִים, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חָכְמָה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמִשָּׁם יִשְׁקוּן הָעֲדָרִים, לְהִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא בְּכָל דֶּרֶךְ שֶׁיִּרְצוּ נְעִימָתָם

אֲשֶׁר נֶאֶמְרוּ עַל יְדֵי מוֹרֵנוּ רַבִּי **יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן** לֶעזֶער שְׁלִיט"א עַל פִּי דַּרְכּוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל **מָרָן מוֹהַרַ"שׁ זי"ע**

נְעִילַת הַחַג – שָׁבוּעוֹת

בְּסְעוּדַת נְעִילַת הַחַג דְּחַג הַשָּׁבֻעוֹת, דִּבֵּר מַהַר"י נ"י דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד מִמַּעֲלַת קְדֻשַּׁת הַחַג הַזֶּה, וְאֵיךְ שֶׁעוֹשִׂים כֵּלִים חֲזָקִים לִשְׁמוֹר אֶצְלֵנוּ כָּל הָאוֹרוֹת שֶׁזָּכִינוּ לְקַבֵּל בַּחַג הַזֹּאת, בִּכְדֵי שֶׁלֹּא יֵלֵךְ מֵאִתָּנוּ לְעוֹלְמֵי עַד, רַק יִשָּׁאֵר אִתָּנוּ לְנֶצַח נְצָחִים.

פָּתַח וְאָמַר מַהַר"י נ"י, הִנֵּה יָדוּעַ מִנְהָג יִשְׂרָאֵל – לַעֲרֹךְ סְעוּדַת נְעִילַת הַחַג לִפְנֵי סִיּוּם הַחַג, וְרוֹב אֲנָשִׁים אַחֲרֵי נְעִילַת הַחַג חוֹזְרִים לְסֵדֶר הָרָגִיל וּמַפְטִירִין כִּדְאִתְמוֹל, רַק מַה, הֵם זוֹכְרִים שֶׁהָיָה חַג יָפֶה מְאֹד, וְהָיוּ רוֹקְדִים, וְהָיוּ שְׂמֵחִים, וְשֶׁהָיָה הִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל בְּיוֹם טוֹב הַזֶּה, אֲבָל חוּץ מִזֶּה, כְּלוּם ! יוֹתֵר מִזֶּה לֹא נִשְׁאַר לָהֶם הַרְבֵּה מִכָּל הַחַג.

וְהִנֵּה עָלֵינוּ לָדַעַת אֲשֶׁר 'נְעִילַת הַחַג' הוּא לְשׁוֹן 'מַנְעוּל' שֶׁנּוֹעֲלִים אֶת כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת שֶׁל הַחַג בְּתוֹךְ אוֹצַר [כַּסֶּפֶת], שֶׁלֹּא יֵלֵךְ מֵאִתָּנוּ וְשֶׁיִּשָּׁאֵר אֶצְלֵנוּ כָּל מַה שֶׁזָּכִינוּ לֶאֱסוֹף מִקְדֻשַּׁת הַחַג שֶׁעָבַר עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

וְכֵן 'נְעִילַת הַחַג' הוּא גַּם מִלְּשׁוֹן 'נַעַל' שֶׁצְּרִיכִים לַעֲשׂוֹת וּלְהָכִין לְעַצְמֵנוּ נַעֲלַיִם טוֹבִים, כִּי מִכֵּיוָן שֶׁאָנוּ הוֹלְכִים כְּבָר הַבַּיְתָה צְרִיכִים נַעֲלַיִם טוֹבִים לָלֶכֶת הַבַּיְתָה וְלָקַחַת אִתָּנוּ כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת שֶׁל הַיּוֹם טוֹב וְהֶחָג הַזֶּה.

כִּי בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם כְּשֶׁהָיוּ בָּאִים לַעֲלוֹת לְרֶגֶל אֶל הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, הָיוּ בָּאִים עִם נַעֲלַיִם, וְכֵן כְּשֶׁהָיוּ הוֹלְכִים הַבַּיְתָה הָיוּ הוֹלְכִים עִם נַעֲלַיִם, אֲבָל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ עַצְמוֹ הָיָה אָסוּר לָלֶכֶת עִם נַעֲלַיִם, כִּי הָיָה גִּלּוּי אֱלֹקוּת כָּזֶה כְּמוֹ בְּמַעֲמַד 'הַסְּנֶה' שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ (שְׁמוֹת ג, ה) "שַׁל נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת קֹדֶשׁ הוּא"; אֲבָל אַחַר כָּךְ כְּשֶׁהָיוּ הוֹלְכִים הַבַּיְתָה, הָיוּ צְרִיכִים נַעֲלַיִם טוֹבִים בִּכְדֵי לָקַחַת אֶת הַהַשְׁפָּעוֹת הַבַּיְתָה, כִּי צְרִיכִים לָקַחַת אֶת הַשִּׂמְחָה וְהָרִקּוּדִים שֶׁהָיָה בֶּחָג, עַל כָּל הַשָּׁנָה, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ל') שֶׁהַשָּׁלֹשׁ רְגָלִים הֵם הַלֵּב שֶׁל הַשָּׁנָה, וּצְרִיכִים עַכְשָׁו לְקַבֵּל חִיּוּת עַד הָרֶגֶל הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה שֶׁהוּא חַג הַסֻּכּוֹת, וּצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַטַּעֲנָה לְהַלֵּב (הַנִּקְרָא בְּאַנְגְּלִית רִיטְשַׁארְדְ"שׁ) כְּמוֹ הַטַּעֲנָה לַבַּטֶּרְיָה (מַצְבֵּר). וְלָכֵן עוֹשִׂים 'נְעִילַת' הַחַג, מִלְּשׁוֹן נַעַל, שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים לְעַצְמֵנוּ 'נַעֲלַיִם', לְאֹרֶךְ הַדֶּרֶךְ הָאֲרֻכָּה עַד הַחַג הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, שֶׁנּוּכַל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד עִם הַנַּעֲלַיִם הַטּוֹבִים, וְכֵן

עִם הָרִקּוּדִים וְהַשִּׂמְחָה שֶׁנִּמְשִׁיךְ מֵהַחַג הַזֶּה לְכָל אוֹרֶךְ הַשָּׁנָה עַד הַחַג הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, שֶׁנְּקַבֵּל עוֹד הַפַּעַם הַטְעָנָה לְהַלֵּב שֶׁלָּנוּ, לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

וְהִנֵּה בְּ"סֵפֶר הַחִנּוּךְ" מַסְבִּיר אֶת הַמִּצְוָה שֶׁל עֲלִיַּת רֶגֶל, וְהוּא לֹא נוֹתֵן טַעַם לְהַמִּצְוָה, אֶלָּא מַסְבִּיר אוֹתוֹ. וּבְכָלָל יָדוּעַ אֲצֵלֵנוּ אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ"ל הָיָה נֶגֶד אֵלּוּ הַסְּפָרִים "טַעֲמֵי הַמִּצְווֹת" שֶׁנּוֹתְנִים טַעַם לְהַמִּצְוָה, כִּי מִצְווֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צְרִיכִים לְקַיֵּם בְּלִי טַעַם, רַק מִפְּנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צִוָּה לַעֲשׂוֹת כָּךְ, אֲבָל בְּ"סֵפֶר הַחִנּוּךְ" הוּא אוֹמֵר בְּדֶרֶךְ כְּלָל הַלָּשׁוֹן "מִשָּׁרְשֵׁי מִצְוָה", כִּי לְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל אֵינוֹ מִן הַנָּכוֹן לַחְקוֹר אַחַר 'טַעֲמֵי הַמִּצְווֹת' דַּיְקָא, כִּי אָנוּ עוֹשִׂים אֶת מִצְווֹת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גַּם בְּלִי טַעַם, רַק מִפְּנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צִוָּה לַעֲשׂוֹת כָּךְ.

וְהִנֵּה מוּבָא בְּ"סֵפֶר הַחִנּוּךְ" אֵצֶל הַמִּצְוָה הַזֹּאת, **מִשָּׁרְשֵׁי מִצְוָה זוֹ לְמַעַן יִרְאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל וְיִתְּנוּ אֶל לִבָּם בִּפְעֻלַּת הַקָּרְבָּן הַמְּעוֹרֵר הַלְּבָבוֹת כִּי כֻּלָּם מִקְּטַנָּם וְעַד גְּדוֹלָם חֵלֶק ה' וְנַחֲלָתוֹ, עַם קָדוֹשׁ וְנִבְחָר וְכוּ'**, עַיֵּן שָׁם. כִּי עִנְיַן הַמִּצְוָה שֶׁל שָׁלֹשׁ רְגָלִים הוּא לָבֹא לַכֹּהֲנִים וְלִהְיוֹת בֵּין אֲנָשִׁים יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, וְלִרְאוֹת שֶׁיֵּשׁ עוֹד יְהוּדִים כְּשֵׁרִים שֶׁהֵם אֲפִילּוּ יוֹתֵר טוֹבִים מִמֶּנִּי, וְעַל יְדֵי זֶה נִכְנָע לִבּוֹ מֵהַגַּאֲוָה וְהַיֵּשׁוּת שֶׁלּוֹ וְכוּ', כִּי כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בַּבַּיִת הוּא יָכוֹל לַחְשֹׁב שֶׁהוּא הָאִישׁ הֲכִי מֻשְׁלָם בָּעוֹלָם, וְאֵין אֶחָד יוֹתֵר גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, אֲבָל כְּשֶׁבָּא בֵּין הַכֹּהֲנִים הוּא רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ עוֹד יְהוּדִים שֶׁהֵם אֲפִילּוּ יוֹתֵר טוֹבִים מִמֶּנּוּ וְכוּ', וְנִכְנָע לִבּוֹ מִגַּאֲוָתוֹ, וְכֵן מְקַבֵּל הִתְעוֹרְרוּת חָדָשׁ לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי הַכֹּהֵן שֶׁהוּא הַצַּדִּיק וְכוּ'. כִּי בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם הָיוּ בָּאִים לְהַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהַכֹּהֲנִים הָיוּ מְדַבְּרִים עִם הָאָדָם 'דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה - וְיִרְאַת שָׁמַיִם' וְהָיָה שׁוֹאֵל אֶת הָאָדָם הַאִם יֵשׁ לְךָ שִׁיעוּר בְּמִשְׁנָיוֹת וְכוּ'? הַאִם אַתָּה מְדַבֵּר עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כָּל יוֹם בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת וְכוּ'? וְכָךְ הָיָה הָאָדָם מִתְעוֹרֵר מְאֹד בְּהִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹל לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל יְדֵי הָעֲלִיָּה לְרֶגֶל שֶׁעָלָה לַמִּקְדָּשׁ.

וְזֹאת הָיְתָה הַמִּצְוָה שֶׁל 'עֲלִיָּה לְרֶגֶל' - הַיְנוּ לָבֹא בֵּין אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים, כִּי מִי שֶׁהָיָה גָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָיָה מְחֻיָּב לָבֹא בְּרֶגֶל בֵּין אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת לד) "שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי הָאָדֹן הָוָי"ה אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל" וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה שׁוֹאֵב מָלֵא חָפְנַיִם יִרְאַת שָׁמַיִם. כִּי אִם לֹא בָּאִים לַמִּקְדָּשׁ בְּשָׁלֹשׁ רְגָלִים וְנִשְׁאָרִים בַּבַּיִת, אֲזַי אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל יִרְאַת שָׁמַיִם שְׁלֵימָה וְכוּ' וּכְמַאֲמַר הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מֵלִיזֶענסְק זי"ע עַל הַפָּסוּק "וְהֵם לֹא יָדְעוּ דְּרָכָי" שֶׁדַּיִּק אֲשֶׁר 'וְהֵם' הַיְנוּ בַּבַּיִת (כִּי בִּשְׂפַת אִידִישׁ 'הֵיים' זֶה בַּיִת) 'לֹא יָדְעוּ דְּרָכָי' לֹא יוֹדְעִים דֶּרֶךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; הַיְנוּ כְּשֶׁנִּשְׁאָרִים בַּבַּיִת וְלֹא הוֹלְכִים לְהִתְוַעֵד יַחַד עִם יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, אֲזַי אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת וּלְקַבֵּל דֶּרֶךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְהִתְעַלּוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וְכוּ'.

וְאָנוּ יְכוֹלִים לְתָאֵר לְעַצְמֵנוּ אֶל אֵיזֶה שִׁפְלוּת וַעֲנָוָה הָיָה הָאָדָם מַגִּיעַ בּוֹ בַּזְּמַן שֶׁעָלָה לְרֶגֶל, כִּי הֲרֵי אֲפִילּוּ כְּשֶׁמַּגִּיעִים רַק לְהַחוֹמָה שֶׁל "הַר הַבַּיִת" כְּבָר נָמֵס הַלֵּב לְגַמְרֵי, מִכָּל שֶׁכֵּן

כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְה"בֵּית הַמִּקְדָּשׁ" עַצְמוֹ, כִּי הָיָה עָשָׂר קְדֻשׁוֹת זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ, וְהָיוּ מַרְגִּישִׁים הַקְּדֻשָּׁה יוֹתֵר וְיוֹתֵר וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁשָּׁמְעוּ מֵהַכֹּהֲנִים לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְעוֹרְרוּת וְכוּ' בְּוַדַּאי הָיָה נָמֵס הַלֵּב לְגַמְרֵי, וְקִבְּלוּ הִתְעוֹרְרוּת חָדָשׁ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה אַחֲרֵי שֶׁכְּבָר עָבַר עָלֵינוּ הַיּוֹם טוֹב מִקְרָא קוֹדֶשׁ הַזֶּה, אָנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת לְעַצְמֵנוּ 'נַעֲלַיִם טוֹבִים' שֶׁנּוּכַל לָלֶכֶת הַבַּיְתָה עִם כָּל הָאוֹרוֹת שֶׁל הַחַג, וְלָקַחַת אִתָּנוּ אֶת כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת וְכוּ'. וּכְמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ שֶׁהַנַּעֲלַיִם מְרַמְּזִים גַּם עַל הָרְקוּדִים שֶׁרָקַדְנוּ בְּמֶשֶׁךְ הַחַג. כִּי בֶּאֱמֶת אֵצֶל הָעוֹלָם מְקוּבָּל לִרְקֹד בְּחַגִּים וּבְיָמִים טוֹבִים וְכַדּוֹמֶה, אֲבָל לִרְקֹד בְּשַׁבָּת פָּשׁוּט זֶה לֹא, וּבְוַדַּאי לֹא אַחַר שַׁחֲרִית פָּשׁוּט, אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵין דָּבָר כָּזֶה 'שַׁבָּת פָּשׁוּט', כִּי הֲרֵי 'שַׁבָּת' שֶׁזּוֹכִים לִשְׁמוֹר בְּזֶה הָעוֹלָם זֶה זְכוּת נִצְחִי, וְאֵיךְ שַׁיָּךְ לוֹמַר 'שַׁבָּת פָּשׁוּט'? אֲבָל בָּרוּךְ הַשֵּׁם אֶצְלֵנוּ רוֹקְדִים בְּכָל שַׁבָּת "שַׂבְּעֵנוּ, שַׂבְּעֵנוּ, שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ..." וְכֵן בִּימוֹת הַחוֹל 'אַחַר הַתְּפִלָּה' אֲשֶׁר אֵצֶל רוֹב הָעוֹלָם אֵין זֶה מְקוּבָּל לִרְקֹד אַחַר הַתְּפִלָּה, וְזֶה נִרְאֶה אֶצְלָם בְּעֵינֵיהֶם כְּדָבָר פֶּלֶא כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה 'לִרְקֹד אַחֲרֵי תְּפִלָּה פְּשׁוּטָה'? אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵין דָּבָר כָּזֶה תְּפִלָּה פְּשׁוּטָה, כִּי הֲרֵי תְּפִלָּה שֶׁזּוֹכִים לְהִתְפַּלֵּל פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא דָּבָר נִצְחִי, וְאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל גֹּדֶל מַעֲלָתָהּ שֶׁל תְּפִלָּה פְּשׁוּטָה, וּמַה נַּעֲשֶׂה עִמָּהּ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ'. וְלָכֵן אֶצְלֵנוּ רוֹקְדִים כָּל יוֹם בַּשָּׁנָה וְאַחֲרֵי כָּל תְּפִלָּה וְכוּ'.

וּבְעֵינֵינוּ רָאִינוּ מִי שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת בְּצַוּוֹתָא חָדָא עִם מוֹהֲרָא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ בְּשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, זוֹכֵר אֵיךְ שֶׁרָקְדוּ אַרְבַּע פְּעָמִים בְּיוֹם, אַחֲרֵי כָּל תְּפִלָּה "שַׁחֲרִית", "מִנְחָה", "עַרְבִית", "חֲצוֹת", לֹא רַק הַבַּחוּרִים, אֶלָּא אֲפִילּוּ הָאַבְרֵכִים, כִּי הָיוּ בָּאִים אַבְרֵכִים מִבַּחוּץ לְהִצְטָרֵף לְהַמִּנְיָן שֶׁל חֲצוֹת שֶׁהָיָה אָז בַּתְּקוּפָה הַהוּא בְּשָׁעָה שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה, וְאַחֲרֵי תְּפִילַת 'תִּיקּוּן חֲצוֹת', הָיוּ עוֹשִׂים רְקוּד, חוּץ מִמַּה שֶׁרָקְדוּ אַחֲרֵי הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה עַרְבִית. נִמְצָא שֶׁרָקְדוּ אַרְבַּע פְּעָמִים בְּיוֹם.

עַל כָּל פָּנִים צְרִיכִים לִרְאוֹת לָקַחַת אִתָּנוּ לְכָל אֹרֶךְ הַשָּׁנָה אֶת כָּל הָאוֹרוֹת וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל הַחַג שֶׁהָיָה לָנוּ. וְזֶהוּ ה"נְּעִילַת הַחַג" שֶׁעוֹשִׂים, שֶׁזֶּה כְּמוֹ נַעֲלַיִם, שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים לְעַצְמֵנוּ 'נַעֲלַיִם טוֹבִים' שֶׁנּוּכַל לְהַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת עִם הַהֶאָרָה שֶׁל הַחַג הַזֶּה, כִּי ה"יּוֹם טוֹב" וְהַחַג הַזֶּה לֹא עָבַר, רַק נִכְנַס.

כִּי אָנוּ רוֹאִים אֲשֶׁר 'הִתְעוֹרְרוּת' זֶה כֵּן יֵשׁ אֵצֶל רוֹב הָעוֹלָם, הוֹלְכִים לַטִּישׁ, וּמְזַמְּרִים וְרוֹקְדִים עֲשָׂרוֹת, מֵאוֹת, וְאַלְפֵי אֲנָשִׁים, וְיֵשׁ הִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל, אֲבָל אַחַר הַטִּישׁ הוֹלְכִים הַבַּיְתָה וְחוֹזְרִים אֶל סֵדֶר הָרָגִיל, וְלִפְעָמִים הָאָדָם נַעֲשֶׂה יוֹתֵר שָׁבוּר, כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לוֹקֵחַ אֶת הַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁהָיָה לוֹ אֵצֶל הַטִּישׁ בְּאֹפֶן שֶׁיִּשָּׁאֵר אֶצְלוֹ, כִּי זֶה הֲרֵי אִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם אֵצֶל הַטִּישׁ שֶׁל הָרַבִּי עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת בִּימָמָה, כִּי הֲרֵי צְרִיכִים לָלֶכֶת הַבַּיְתָה, כִּי אֲפִילּוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ הַדְּלָתוֹת סְגוּרוֹת בַּלַּיְלָה, וְהָיוּ

שׁוֹמְרִים סָבִיב הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ (כְּמִבּוֹאָר בְּמִשְׁנָיוֹת), וְלָכֵן אֲפִילּוּ כְּשֶׁקִּבְּלוּ הִתְעוֹרְרוּת אֵצֶל הָרַבִּי בַּטִּישׁ וְכוּ', אֲבָל מַה אַחַר כָּךְ? מַה נִּשְׁאַר אֶצְלְךָ כְּשֶׁהוֹלְכִים הַבָּיְתָה?

אֲבָל לְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל וּלְפִי הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל מַה שֶׁקִּבַּלְנוּ בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת, עִקַּר הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ הוּא לִרְאוֹת אֵיךְ לָקַחַת מֵהַ"יוֹם טוֹב" הַזֶּה, הִתְחַזְּקוּת לְכָל הַשָּׁנָה.

וְכֵן יֵשׁ עוֹד עִנְיָן הַנָּחוּץ מְאֹד לָדַעַת, כִּי יֵשׁ אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הֵם מַתְמִידִים מְאֹד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְחוֹשְׁבִים אֲשֶׁר לָשֶׁבֶת אֵצֶל טִישׁ שֶׁל יִרְאֵי הַשֵּׁם וְלִשְׁמֹעַ דִּבְרֵי חִיזּוּק וְהִתְעוֹרְרוּת מֵהָרַב, זֶה נֶחְשָׁב לְבִטּוּל תּוֹרָה, וְלָכֵן אֲפִילּוּ אִם הֵם כְּבָר בָּאִים לַטִּישׁ, בִּמְקוֹם לְהַטּוֹת אָזֶן קַשֶּׁבֶת לְדִבְרֵי הָרַב הַמְחַזְּקוֹ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בִּמְקוֹם זֶה הֵם יֵשְׁבוּ בַּצַּד עִם סֵפֶר וְיִלְמְדוּ בְּהַתְמָדָה רַבָּה אֵצֶל הַטִּישׁ, וְלֹא יַקְשִׁיבוּ לְדִבְרֵי הָרַב הַמְחַזְּקוֹ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים לָדַעַת אֲשֶׁר גַּם זֶה אֵינוֹ כַּהֶגֶן לַעֲשׂוֹת כָּךְ, (כִּי חוּץ מִזֶּה אֲשֶׁר אֵין זֶה מִן הַנִּימּוּס לִלְמֹד בַּטִּישׁ סֵפֶר אַחֵר בְּעֵת אֲשֶׁר הָרַב דּוֹרֵשׁ וּמְדַבֵּר אֵלֶיךָ, וְאֵין זֶה דֶּרֶךְ אֶרֶץ כְּלָל, וְזֶה עוֹשֶׂה רשֶׁם כְּאִלּוּ דִּבְרֵי הָרַב אֵינָם חֲשׁוּבִים אֶצְלְךָ, וְזֶה לֹא מְעַנְיֵן אוֹתְךָ כְּלָל מַה שֶּׁהוּא מְדַבֵּר, אֲשֶׁר אֵין זֶה מִדָּה יָפָה כְּלָל לְהִתְנַהֵג כָּכָה, וּמַה גַּם שֶׁזֶּה מְבַלְבֵּל אֶת הָרַב וְכוּ') **אֲבָל** חוּץ מִזֶּה, הָאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת אֲשֶׁר יֵשׁ זְמַן שֶׁצְּרִיכִים גַּם לִשְׁמוֹעַ דִּבּוּרִים, וְיֵשׁ זְמַן לִשְׁמוֹעַ דְּרָשָׁה, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה לְךָ אַחַר כָּךְ חִיזּוּק לִלְמֹד תּוֹרָה עַד חַג הַסֻּכּוֹת, כִּי יֵשׁ זְמַן שֶׁצָּרִיךְ לִסְגּוֹר אֶת הַסֵּפֶר, וְאֵין זֶה נֶחְשָׁב כְּבִטּוּל תּוֹרָה, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צַדִּיק סִימָן ב') פְּעָמִים שֶׁבְּטוּלָהּ שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ יְסוֹדָהּ; (וְהוּא מִדִּבְרֵי הַגְּמָרָא מְנָחוֹת צט.), כִּי כְּשֶׁבָּאִים אֶל צַדִּיק לִשְׁמוֹעַ מִפִּיו דִּבְרֵי חִיזּוּק וְהִתְעוֹרְרוּת, אֲפִילּוּ שֶׁמְּבַטְּלִים עַכְשָׁו קְצָת מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהָיִיתִי יָכוֹל לִלְמֹד בַּזְּמַן הַזֶּה, אֵין זֶה חִסָּרוֹן כְּלָל, וְלֹא נֶחְשָׁב לְבִטּוּל, כִּי "פְּעָמִים שֶׁבְּטוּלָהּ שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ יְסוֹדָהּ וְקִיּוּמָהּ", וְדַיְקָא עַל יְדֵי שֶׁתִּבַּטֵּל עַכְשָׁו מֵהַתּוֹרָה וְתַטֶּה אָזֶן קַשֶּׁבֶת לְדִבְרֵי הָרַב, תְּקַבֵּל עַל יְדֵי זֶה הִתְעוֹרְרוּת לִלְמֹד עוֹד וְעוֹד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי הַקַּיִץ וְכוּ' לְאֹרֶךְ זְמַן גָּדוֹל, נִמְצָא זֶה שֶׁבְּטֵלְתָּ עַכְשָׁו, זֹאת הָיְתָה לְטוֹבַת הַהַתְמָדָה, וְזֶה יוֹעִיל לְךָ לֹא לְקָרֵר אֶת הַהַתְמָדָה שֶׁלְּךָ, וְשֶׁתּוּכַל לִלְמֹד עוֹד וְעוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּהַתְמָדָה וְכוּ', וּתְקַבֵּל עַכְשָׁו חִיּוּת לְכָל הַשָּׁנָה.

וְהִנֵּה צְרִיכִים עַכְשָׁו לִרְאוֹת לַעֲשׂוֹת קִנְיָן מֵהַ"יוֹם טוֹב" לְכָל הַשָּׁנָה, דְּהַיְנוּ שֶׁיַּתְחִילוּ כְּבָר לִלְמֹד בְּחֵשֶׁק חָדָשׁ וּבַהַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי הֲרֵי עַכְשָׁו הָיְתָה קַבָּלַת הַתּוֹרָה, וַאֲנַחְנוּ זָכִינוּ לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ"ל "סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד" אֲזַי אָנוּ צְרִיכִים לִבְדּוֹק אֶת עַצְמֵינוּ אֵיפֹה אָנוּ אוֹחֲזִים בְּהַלִּמּוּד? הַאִם אֲנִי לוֹמֵד? וְהָאָדָם צָרִיךְ לָקַחַת אֶת עַצְמוֹ בְּיָדַיִם, וּלְהַתְחִיל בֶּאֱמֶת לִלְמֹד שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, כִּרְצוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל.

וְהִנֵּה הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן לְהַתְמָדַת הַתּוֹרָה הוּא הַכְּלָל הַזֶּה, שֶׁהוּא כְּלָל גָּדוֹל, וְזֶה עוֹזֵר מְאֹד לְהַתְמָדַת הַתּוֹרָה, וּמַהוּ הַכְּלָל הַזֶּה? "שֶׁיִּהְיֶה לְךָ סֵפֶר מְשֻׁלָּךְ" – "וּמְדַבֵּקָה" לְסִימָן, אֵיפֹה אַתָּה אוֹחֵז. וְכָךְ תּוּכַל תָּמִיד לִלְמֹד אֵיפֹה

שֶׁרַק תִּהְיֶה נִמְצָא, כִּי אִם אַתָּה תִּסְמֹךְ עַל הַסֵּפֶר שֶׁל הַבֵּית הַמִּדְרָשׁ, אֲזַי בְּדִיּוּק אָז כְּשֶׁאַתָּה תִּצְטָרֵךְ לְסֵפֶר פִּלּוּנִי, לֹא תִּמְצָא אוֹתָהּ, כִּי בְּדִיּוּק אָז יִהְיֶה אֶחָד לוֹמֵד בּוֹ, אוֹ שֶׁלֹּא הֶחְזִירוּ אֶת הַסֵּפֶר לְהַמָּקוֹם הַנָּכוֹן, וְעַכְשָׁו אֵינְךָ יָכוֹל לִמְצוֹא אוֹתוֹ וְכוּ'. מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם יֵּשׁ לְךָ סֵפֶר פְּרָטִי אָז תּוּכַל תָּמִיד לִלְמֹד תּוֹרָה.

וּרְעוּ לָכֶם שֶׁהָיָה פַּעַם לִפְנֵי אַרְבָּעִים שָׁנָה אֵיזֶה בָּחוּר אֶחָד שֶׁשָּׁמַע מֵעִנְיַן 'סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד' שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, כִּי אָז בַּזְּמַן הַהוּא עֲדַיִין לֹא הָיָה נִתְפַּשֵּׁט כָּל כָּךְ כָּל הַדֶּרֶךְ הַלִּמּוּד הַזֶּה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל כְּמוֹ הַיּוֹם שֶׁהוּא כְּבָר דֶּרֶךְ כְּבוּשָׁה לָרַבִּים, וְגַם הַבָּחוּר הַהוּא לֹא יָדַע מִכָּל הַשִּׁעוּרִים בִּפְרָטִיּוּת כְּמוֹ שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ הִכְנִיס בָּעוֹלָם, לִלְמֹד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שִׁעוּרִים: חוּמָשׁ רַשִׁ"י תַּרְגּוּם, תַּנַ"ךְ, מִשְׁנָיוֹת, בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, מִדְרַשׁ רַבָּה, מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא, רַמְבַּ"ם, טוּר, שֻׁלְחָן עָרוּךְ, זֹהַר, תִּקּוּנֵי זוֹהַר, לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן, לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת. וְהַבָּחוּר הַזֶּה עוֹד לֹא יָדַע מִכָּל זֶה, הוּא רַק יָדַע מֵהַחֻמָּשׁ, וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וּגְמָרָא. וְהוּא כְּשֶׁרַק שָׁמַע בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת לִפְנֵי אַרְבָּעִים שָׁנָה אֶת הַדֶּרֶךְ הַלִּמּוּד הַזֶּה רָצָה לַעֲשׂוֹת תֵּכֶף וּמִיַּד 'קִנְיָן', וְלָכֵן מַה הוּא עָשָׂה? הוּא הִתְחִיל תֵּכֶף וּמִיַּד לִלְמֹד שְׁתֵּי שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן, שִׁיעוּר אֶחָד בִּגְמָרָא מְמַסֶּכֶת בְּרָכוֹת, וְשִׁעוּר אֶחָד מִתְּחִלַּת שֻׁלְחָן עָרוּךְ כְּסִדְרָן. וְכָךְ עָשָׂה 'קִנְיָן' לְהַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁזָּכָה לְקַבֵּל בֶּחָג הַשָּׁבוּעוֹת, וְזָכָה עַל יְדֵי זֶה לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה אֲמִתִּי כְּדַרְכּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל וְכוּ'. כִּי צְרִיכִים תֵּכֶף וּמִיַּד כְּשֶׁיֵּשׁ לְאָדָם הִתְעוֹרְרוּת לַעֲשׂוֹת 'קִנְיָן' שֶׁלֹּא יֵלֵךְ הַהִתְעוֹרְרוּת לְאִבּוּד, וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בְּשִׁעוּרֵי תּוֹרָה, עַל כָּל פָּנִים בְּעִקְרֵי הַשִּׁעוּרִים 'גְּמָרָא' - 'שֻׁלְחָן עָרוּךְ'. וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה עַכְשָׁו כְּבָר אַחֲרֵי אַרְבָּעִים שָׁנָה לְסַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָהּ וְכוּ' וְכוּ', וְהַכֹּל מֵהַ'קִנְיָן' שֶׁעָשָׂה תֵּכֶף וּמִיַּד כְּשֶׁקִּבֵּל אֶת הַהִתְעוֹרְרוּת הַזֹּאת. וְלָכֵן גַּם עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת תֵּכֶף וּמִיַּד 'קִנְיָן' לְהַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁלָּנוּ, וְכָךְ נִזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּקִנְיַן הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

כִּי בֶּאֱמֶת טוֹב מְאֹד שֶׁהָיָה לְהָאָדָם הִתְעוֹרְרוּת בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת, רָקְדוּ וְהָיוּ שְׂמֵחִים וְעָבַר עָלֵינוּ הַחַג עִם גְּדֻלּוֹת הַמּוֹחִין, אֲבָל 'וַיְהִי מִמָּחֳרָת' מַה עַכְשָׁו?

אֲבָל אִם אָדָם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ כְּמוֹ הַבָּחוּר הַנַּ"ל שֶׁקִּבֵּל עַל עַצְמוֹ תֵּכֶף וּמִיַּד קַבָּלָה חֲדָשָׁה לָאוֹר הַזְּמַנִּים הָעֶלְיוֹנִים הָאֵלּוּ, 'קַבָּלַת הַתּוֹרָה', אֲזַי אִישׁ כָּזֶה יֵּשׁ לוֹ בֶּאֱמֶת קַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְנִתְעַלֶּה בַּעֲלִיָּה נִשְׂגָּבָה, וְזוֹכֶה לְכָל הַקְּדֻשּׁוֹת וּלְכָל הַטּוֹבוֹת וְכוּ'.

וְלָכֵן גַּם עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת 'קִנְיָן' בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה, שֶׁהוּא זְמַן 'קַבָּלַת הַתּוֹרָה', וּלְהַתְחִיל לִלְמֹד עַל פִּי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ"ל, וּמוֹהֲרָא"שׁ הֵרְאָה לָנוּ בְּדִיּוּק אֵיךְ לִלְמֹד עַל פִּי הַסֵּדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד הַזֶּה, כִּי בֶּאֱמֶת זוּ שִׂיחָה כְּמוֹ כָּל הַשִּׂיחוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, [לֹא שֶׁכָּל הַשִּׂיחוֹת הֵם פְּחוֹת בְּמַעֲלָה מִשִּׂיחָה זוֹ, כִּי בֶּאֱמֶת אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל אֲשֶׁר עַל יְדֵי כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה יְכוֹלִים לִהְיוֹת יְהוּדִי כָּשֵׁר כָּל הַחַיִּים, וְעִם כָּל שִׂיחָה וְתוֹרָה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל יְכוֹלִים לְטַיֵּל בְּכָל הַתּוֹרָה כּוּלָהּ] אֲבָל מוֹהֲרָא"שׁ עָשָׂה מִזֶּה תּוֹרָה שְׁלֵימָה, וְתַעֲמוּלָה גְּדוֹלָה, וְגִלָּה וּפֵרְסֵם אֶת הַשִּׂיחָה הַזֹּאת

לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְהִדְפִּיס אֶת הַקוּנְטְרֵס "סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד" וְעָשָׂה מַהֲפֵכָה גְּדוֹלָה בָּעוֹלָם, שֶׁכֻּלָּם יַתְחִילוּ לְצַיֵּת מַה שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר בְּשִׂיחָה זֹאת, הַנִּדְפָּס בְּשִׂיחוֹת הָרַ"ן (סִימָן ע"ו), כִּי אֵצֶל מוֹהֲרַ"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ רָאוּ אֵיךְ שֶׁכָּל שִׂיחָה מִשִּׂיחוֹת רַבֵּנוּ זַ"ל הָיָה מַמָּשׁ חַי, וְלֹא הָיָה נֶחְשָׁב אֶצְלוֹ כִּסְתָם שִׂיחָה הַמֻּנָּח בַּאֲרוֹן הַסְּפָרִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר, אֶלָּא מוֹהֲרַ"שׁ הֵרְאָה לָנוּ אֵיךְ לִחְיוֹת עִם הַשִּׂיחוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, וּבִפְרָט הַשִּׂיחָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִיא יְסוֹד גָּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם עַל פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ"ל.

וְעָלֵינוּ לָקַחַת אֶת כָּל הַהִתְעוֹרְרוּת וְהַהִתְחַזְּקוּת שֶׁקִּבַּלְנוּ בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה לְאֹרֶךְ הַשָּׁנָה עַד חַג הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה 'חַג הַסְּכוֹת', שֶׁזֶּה הַהַטְעָנָה לְהַלֵּב שֶׁלָּנוּ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּהַחֲדָשִׁים הָאֵלּוּ הַבָּאִים עָלֵינוּ לְטוֹבָה, כִּי הֲרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ל') שֶׁהַשָּׁלֹשׁ רְגָלִים הֵם הַלֵּב שֶׁל הַשָּׁנָה, וּצְרִיכִים עַכְשָׁו לְקַבֵּל חִיּוּת עַד הָרֶגֶל הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה שֶׁהוּא חַג הַסְּכוֹת, וּכְמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים הַלָּשׁוֹן בַּפִּיּוּט שֶׁלִּפְנֵי תְּפִילַת מוּסָף, "בִּנְתִיבוֹת לֵב לִבְלֵב", כִּי עַכְשָׁו הוּא 'הַנְּתִיב' בֵּין הַחַגִּים שֶׁמְּקַבְּלִים חִדּוּשׁ וְחִזּוּק לְ'הַלֵּב' עַד חַג הַסְּכוֹת הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה "בִּנְתִיבוֹת לֵב לִבְלֵב", שֶׁאָנוּ עַכְשָׁו עַל הַנְּתִיב שֶׁל קַבָּלַת הַחִזּוּק בֵּין 'לֵב' שֶׁל חַג הַשָּׁבוּעוֹת 'לְלֵב' שֶׁל חַג הַסְּכוֹת הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה, שֶׁאָז נְקַבֵּל עוֹד הַפַּעַם הַטְעָנָה חֲדָשָׁה לְלִבֵּנוּ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה עַד חַג הַמַּצּוֹת, וְכֵן הָלְאָה, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְהַתְחִיל עַכְשָׁו שִׁיעוּר בְּמִשְׁנָיוֹת

וּלְהַכְנִיס 'מִשְׁנָיוֹת' בַּכִּיס, כְּמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ בַּשִּׁעוּר אֶתְמוֹל, "בְּיוֹתֵר צָרִיךְ הַכָּתוּב לְזָרֵז בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חִסָּרוֹן כִּיס". וּבַמִּשְׁנָיוֹת יֵשׁ גַּם סְגוּלָה עֲצוּמָה לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מֵהַטֻּמְאָה, וְכֵן רָאִינוּ מֵשָׁךְ כָּל הַשָּׁנִים, שֶׁהָיוּ בַּחוּרִים וְאַבְרֵכִים שֶׁהָיוּ בְּמָקוֹם שֶׁהָיוּ, וְעָבְרוּ נְסִיּוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וּמִמָּשׁ הִרְגִּישׁוּ אֶת עַצְמָם שֶׁאֵין הֵם יְכוֹלִים לַעֲמוֹד נֶגֶד הַיֵּצֶר הָרַע שֶׁלָּהֶם, אֲבָל לָקְחוּ לְעַצְמָם אֶת ה"סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד" וְהִתְחִילוּ לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת בְּהַתְמָדָה רַבָּה, וְהָיוּ חֲזָקִים מְאֹד בְּהַלִּמּוּד הַזֶּה שֶׁל מִשְׁנָיוֹת, וְזֶה גָּרַם לָהֶם שֶׁלְּבַסּוֹף הֵם יָצְאוּ מֵהָרֶשֶׁת שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע שֶׁלָּהֶם, כִּי כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן יט) שֶׁאֲפִילּוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מִן הַקְּדֻשָּׁה מְאֹד שֶׁנִּלְכְּדוּ בְּמִצּוּדָה רָעָה עַד שֶׁרְגִילִין בַּעֲבֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם רַחֲמָנָא לִצְלָן רַחֲמָנָא לִשֵּׁזְבָן, אַף עַל פִּי כֵּן הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל כָּךְ עַד שֶׁיְּכוֹלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִין בָּהֶם חַס וְשָׁלוֹם. וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם 'כְּךָ וְכָךְ', יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְּצָדָתָם הָרָעָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד; וּמוֹהֲרַ"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אָמַר שֶׁיֵּשׁ קַבָּלָה אֵצֶל אֲנַ"שׁ אֲשֶׁר 'כְּךָ וְכָךְ' שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר, זֶה סוֹבֵב עַל חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. וְיָדוּעַ אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ"ל צִוָּה לְכַמָּה אֲנָשִׁים לוֹמַר חַ"י [שְׁמוֹנָה עָשָׂר] פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם (עַיֵּן שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן קפה); וְאֶחָד מֵהֶם הָיָה רַבִּי נָתָן זַ"ל, וְלָכֵן כְּדַאי מְאֹד לִהְיוֹת חָזָק בָּזֶה, וְזֶה בָּדוּק וּמְנוּסֶּה, וַאֲפִילּוּ אִם אֵין זוֹכִים לִלְמֹד בְּכָל יוֹם

ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, לְפָחוֹת שֶׁיִּלְמְדוּ כַּמָּה שֶׁכֵּן מַסְפִּיקִים, כִּי אֲפִילּוּ אִם לוֹמְדִים רַק פֶּרֶק אֶחָד לְיוֹם, כְּבָר מְסַיְּמִים בְּמֶשֶׁךְ שָׁנָה וָחֲצִי, וּמִשְׁנָיוֹת זֶה מַמָּשׁ מְהַפֵּךְ אֶת הָאָדָם, כַּאֲשֶׁר רָאוּ בְּחוּשׁ אֲשֶׁר אֵלּוּ שֶׁלָּקְחוּ לְעַצְמָם אֶת הַמְשִׂימָה הַזֹּאת לִהְיוֹת חָזָק בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, חַיֵּיהֶם נִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי, וְקִבְּלוּ צוּרָה חֲדָשָׁה וְנִתְעַלּוּ מְאֹד מְאֹד בְּרוּחָנִיּוּת וְכוּ׳, וְנַעֲשׂוּ לַאֲנָשִׁים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי. וְלָכֵן עַל הָאָדָם לֹא לִהְיוֹת בַּטְלָן, וְאִם יֵשׁ לְאָדָם שֶׁכֹּל הוּא יָכוֹל לְתַפֵּס שֶׁפַע לְמוּדִים ׳מִשְׁנָיוֹת׳ וְכוּ׳, וְדַיְקָא עַל יְדֵי ׳סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד׳ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל יָכוֹל אֲפִילּוּ אָדָם שֶׁנָּפַל בַּעֲוונוֹת לָצֵאת מִשָּׁם, וּכְמוֹ שֶׁהִזְכִּירוּ שֶׁיֵּשׁ מַחֲלֹקֶת בִּגְמָרָא (הוֹרָיוֹת יד.) **׳סִינַי׳** – [הֵיכוּ מִי שֶׁלּוֹמֵד הַרְבֵּה אֲפִילּוּ בְּלִי לָדַעַת לְעֻמְקָהּ שֶׁל הַסּוּגְיָא, זֶה נִקְרָא בִּלְשׁוֹן הַגְּמָרָא ׳סִינַי׳] **וְעוֹקֵר הָרִים** – [זֶה מְרַמֵּז עַל מִי שֶׁיּוֹרֵד לְעוּמְקָהּ שֶׁל הַסּוּגְיָא שֶׁהוּא מַמָּשׁ עוֹקֵר הָרִים] אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא ׳סִינַי – וְעוֹקֵר הָרִים׳ אֵיזֶה מֵהֶם עָדִיף? עוֹנֶה הַגְּמָרָא **׳סִינַי עָדִיף, כִּי הַכֹּל צְרִיכִים לְמָרֵי חִטְיָא׳** וְהִנֵּה ׳מָרֵי חִטְיָא׳ מְרַמֵּז גַּם עַל אֵלּוּ שֶׁחָטְאוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּמַה שֶׁנִּכְשְׁלוּ וְרוֹצִים לָקַחַת אֶת עַצְמָם בְּיָדַיִם לְהַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא הָעֵצָה לָהֶם הוּא ׳סִינַי׳, וְדַיְקָא בַּדֶּרֶךְ שֶׁל ׳סִינַי׳ שֶׁהוּא סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, לִלְמֹד הַרְבֵּה הַרְבֵּה תּוֹרָה, וְלִגְרוֹס הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת דַּפִּים גְּמָרָא וְכוּ׳ וְכוּ׳, דַּיְקָא עַל יְדֵי לִמּוּד זֶה, אֲפִשָׁר לְקָרֵב ׳מָרֵי חִטְיָא׳, כִּי אָדָם שֶׁעָבַר כְּבָר מַה שֶׁעָבַר אֵין לוֹ רֹאשׁ לְהִכָּנֵס בְּעֹמֶק הַסּוּגְיָא, וְאִם תַּגִּיד לוֹ לִלְמֹד בְּאֹפֶן שֶׁל ׳עוֹקֵר הָרִים׳, זֶה מִדֵּי קָשֶׁה בִּשְׁבִילוֹ, וְלֹא יוּכַל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בָּזֶה, הָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ אֵינוֹ מוּכָן לָזֶה, אֲבָל לִגְרֹס הַרְבֵּה תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֶת זֶה כָּל אֶחָד יָכוֹל לַעֲשׂוֹת, לֹא מְשַׁנֶּה בְּאֵיזֶה מָקוֹם וּבְאֵיזֶה מַצָּב שֶׁרַק יִהְיֶה, אֵינוֹ צָרִיךְ רַק לִפְתֹּחַ אֶת הַפֶּה וּלְהַתְחִיל לְהַגִּיד אֶת הַמִּלִּים, וְזֶה הוּא הַדֶּרֶךְ אֵיךְ לְקָרֵב אֶת ׳מָרֵי חִטְיָא׳, וְעַל יְדֵי זֶה יוּכְלוּ גַּם הֵם לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

וְכֵן לְקִבְּעַ לְעַצְמוֹ שִׁיעוּר בְּחֻמָּשׁ רַשִׁ״י, וְשִׁעוּר בְּסִפְרֵי הַתַּנַ״ךְ שֶׁהֵם כ״ד סְפָרִים, הַמְּרַמְּזִים עַל כ״ד צְרוּפֵי הַשֵּׁם אדנ״י כַּיָּדוּעַ, וְהֵם גַּם נֶגֶד כ״ד קְשׁוּטֵי הַכַּלָּה, וְשֶׁלֹּא יֹאמְרוּ תֵּרוּצִים שֶׁלֹּא לָמְדוּ בִּישִׁיבָה סִפְרֵי הַתַּנַ״ךְ אֶלָּא כָּל אֶחָד שֶׁיַּעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ שִׁיעוּר בְּסִפְרֵי הַתַּנַ״ךְ, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַל הָיָה קוֹרְאָם הַ׳סֵּפֶר מוּסָר׳ שֶׁלּוֹ.

וְכֵן לְקִבְּעַ לְעַצְמוֹ שִׁיעוּר בִּשְׁאָר חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֲשֶׁר מוֹהַרָא״שׁ קָבַע לָנוּ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שִׁעוּרִים, וְאִם רוֹצִים לִלְמֹד וְיֵשׁ רָצוֹן חָזָק, יְכוֹלִים לְהַרְאוֹת אֶת זֶה, וּבָרוּךְ הַשֵּׁם עַכְשָׁו יָצָא הַסֵּפֶר "אוֹצַר יוֹמִי" שֶׁיְּכוֹלִים לְסַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָהּ בְּשֶׁבַע שָׁנִים, וְחוּץ מֵהַדֶּרֶךְ הַיּוֹמִי שֶׁכָּל אֶחָד לוֹמֵד כְּפִי סִדְרוֹ, שְׁאָר סִדְרַת הַשִּׁעוּרִים שֶׁבְּתוֹךְ הַסֵּפֶר "אוֹצַר יוֹמִי" לוֹקֵחַ רַק עֶשְׂרִים דַּקּוֹת, אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁבַע שָׁנִים זֶה כָּל כָּךְ הַרְבֵּה. אֲבָל זֶה לֹא כָּכָה, כִּי הֲרֵי מַמָּשׁ לֹא מִזְמַן עָשׂוּ אֶת הַסִּיּוּם הַשַּׁ״ס אֲצֶל אֵלּוּ הַלּוֹמְדִים בְּסִדְרַת הַדַּף הַיּוֹמִי, וְהִנֵּה הַסִּיּוּם הַחָדָשׁ כְּבָר מִתְקָרֵב וּבָא, וְלֹא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן וּכְבָר עוֹשִׂים עוֹד הַפַּעַם סִיּוּם, וְזֶה מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲצֶל יַעֲקֹב אָבִינוּ (בְּרֵאשִׁית כט, כ) "וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים

וַיְהִיו בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ" (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן יב) 'רָחֵל' מְרַמֵּז עַל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁהִיא כְּרָחֵל לִפְנֵי גּוֹזְזֶיהָ, שֶׁהַכֹּל גּוֹזְזִין וּפוֹסְקִין מִמֶּנָּה הֲלָכוֹת; וּמֵרֹב אַהֲבַת הַתּוֹרָה כָּל הַ'שִּׁבְעָ שָׁנִים' נִרְאִים 'כְּיָמִים אֲחָדִים' מַמָּשׁ. כִּי כְּשֶׁלּוֹמְדִים כָּל יוֹם דַּף גְּמָרָא, בְּתוֹךְ שִׁבְעָ שָׁנִים סַיָּמְתָּ שַׁ"ס, וְזֶה נִרְאָה מַמָּשׁ כְּיָמִים אֲחָדִים.

וְכֵן עִם חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, לֹא צְרִיכִים לִלְמֹד כָּל הַחַ"י פְּרָקִים בְּבַת אַחַת, אֶלָּא אֶפְשָׁר לְחַלְּקוֹ לְשִׁשָּׁה חֲלָקִים, לוֹמְדִים שֵׁשׁ פְּרָקִים בַּבֹּקֶר, וְשֵׁשׁ פְּרָקִים בַּצָּהֳרַיִם, וְשֵׁשׁ פְּרָקִים בָּעֶרֶב, וְאִם אֵינָם יְכוֹלִים לִלְמֹד חַ"י פְּרָקִים לְיוֹם, לְפָחוֹת שֶׁיִּלְמְדוּ פֶּרֶק אֶחָד, כִּי אֲפִילוּ אִם לוֹמְדִים רַק פֶּרֶק אֶחָד גַּם כֵּן מְסַיְּמִים בְּתוֹךְ שָׁנָה וַחֲצִי. אֲבָל אִם לֹא לוֹמְדִים כְּלוּם, הַהֶפֶךְ מוּבָן מִמֵּילָא. וְלָכֵן עַל הָאָדָם לִתְפֹּס כָּל יוֹם כַּמָּה שֶׁרַק יָכוֹל עוֹד פֶּרֶק וְעוֹד פֶּרֶק מִשְׁנָיוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה יִטְהַר אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְיִזְכֶּה לִקְדֻשָּׁה גְּדוֹלָה.

וְזֶהוּ הַסִּימָן הַמְּבֻהָק אֵיךְ שֶׁאָדָם יָכוֹל לִבְדּוֹק אֶת עַצְמוֹ אִם 'חַג הַשָּׁבוּעוֹת' נִכְנַס אֶצְלוֹ? אוֹ סְתָם עָבַר? עַל יְדֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵשֶׁק לְהוֹסִיף לִמּוּדִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּהַתְמָדָה רַבָּה, זֶה סִימָן שֶׁאָצְלוֹ חַג נִכְנַס וְלֹא סְתָם עָבַר.

יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנִּזְכֶּה לְקַחַת אֶת עַצְמֵינוּ בְּיָדַיִם, וְנִזְכֶּה לְכָל הָאוֹרוֹת שֶׁל חַג, בְּקַבָּלוֹת חֲדָשׁוֹת בִּלְמוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁעוֹרִים כְּסִדְרָן, וְשִׂמְחַת חַיִּים וְכוּ'.

וְהִנֵּה עַכְשָׁו צְרִיכִים כְּבָר לְהַתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ מִנְיָן יָפֶה בְּאוּמַן אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְשֶׁיִּהְיֶה לָנוּ מִנְיָן מְיֻחָד וּמְאֻחָד, מִנְיָן חַם אֲשֶׁר אֵינָם חֲפֵצִים בְּשׁוּם דָּבָר, רַק לִפְעֹל שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה, בְּלִי שׁוּם פּוֹלִיטִיקָה וְכוּ', רַק שֶׁיִּהְיֶה אֲגוּדָה אֶחָד לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלֵבָב שָׁלֵם, אָמֵן.